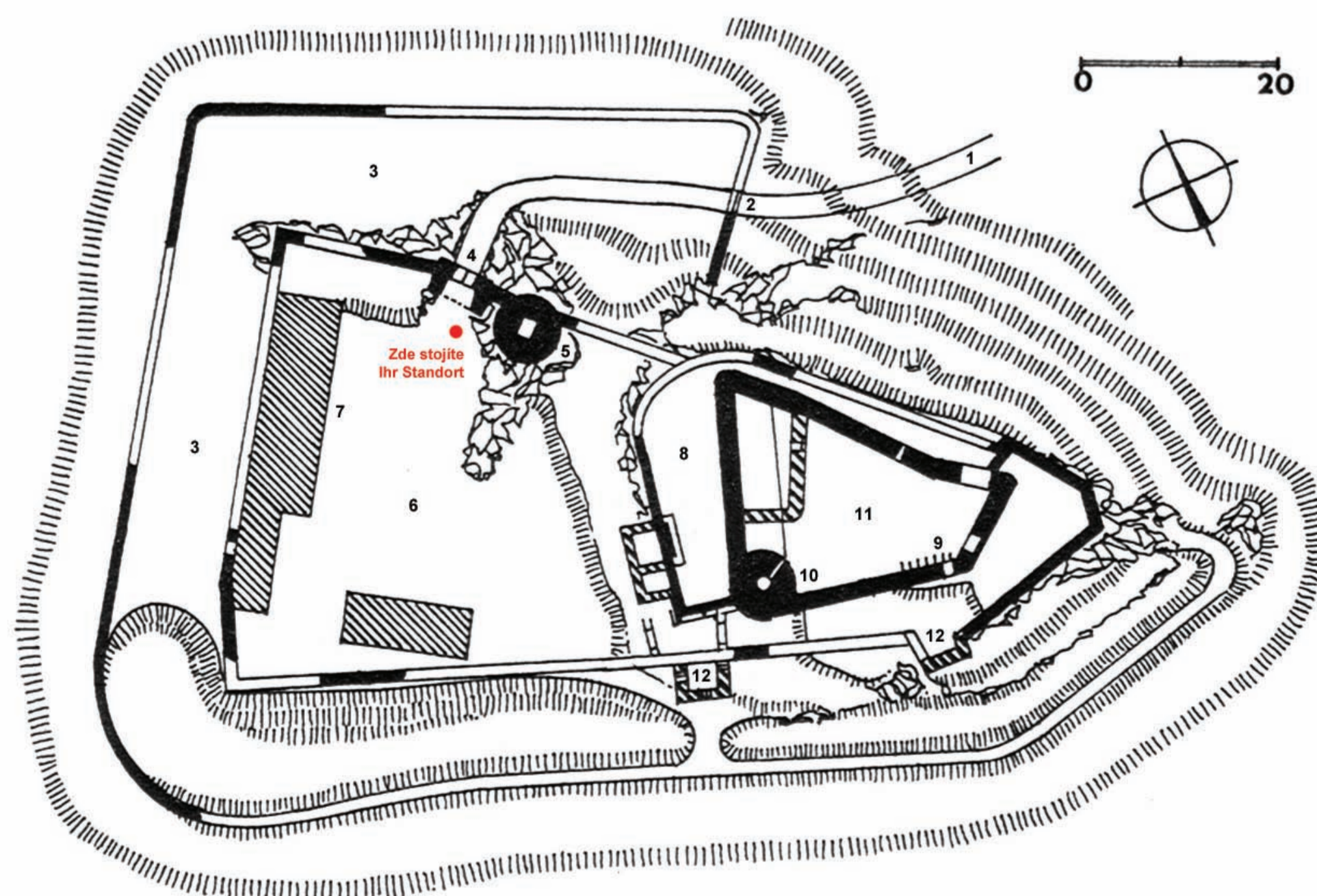

rytina J. Richtera z roku 1841 podle kresby F. A. Hebera
Stich von J. Richter aus dem Jahre 1841 nach einer zeichnung von F.A. Heber

Hrad Kostomlaty postavili někdy před rokem 1333 páni z Oseka. Roku 1335 koupil hrad s nevelkým panstvím moravský markrabě Karel, pozdější císař Karel IV. Roku 1370 náležely Kostomlaty Žerotínům, roku 1388 je koupili Škopkové z Dubé. Za husitských válek stáli Škopkové pevně na katolické straně (Albrecht Škopek z Dubé zastával dokonce pozici komtura řádu německých rytířů v české provincii). Roku 1435 odňal hrad Škopkům husitský hejtman Jakoubek z Vřesovic, který tak položil základ rodové větve Kostomlatských z Vřesovic. V 16. století ztratil kostomlatský hrad postupně na významu, takže roku 1606 už nebyl obýván. Roku 1841 byl na hradisku zřízen hostinec, který existoval hluboko do 20. století. Hrad Kostomlaty byl dvojdílný. Do lichoběžníkového předhradí, jež po obvodu obíhal parkán, se vstupovalo na severozápadě bránou, kterou střežila válcová věž. Zástavbu předhradí spolehlivě neznáme, protože terénní situaci při severozápadní hradbě změnila stavba novověkého hostince. Výše položené hradní jádro prodělalo složitý stavební vývoj, ve kterém zaznamenáváme postupný nárůst obvodové zástavby. Mezi nejstarší stavby náleží i hradu dominující válcová věž. Provedením své horní části se věž hlásí k tzv. „máselecím“, v českém prostředí méně obvyklým. Obranyschopnost jádra byla v první polovině 15. století vylepšena dvěma hranolovými baštami.

Půdorys hradu dle D. Menclová:

1 - přístupová cesta, 2 - první brána, 3 - vnější parkán, 4 - druhá brána, 5 - strážní věž, 6 - nádvoří předhradí, 7 - místo novověkého hostince, 8 - parkán jádra, 9 - brána do jádra, 10 - hlavní věž typu „máselec“, 11 - nádvoří jádra, 12 - hranolové bašty obvodového opevnění

Grundriss der Burg nach D. Menclová:

1 - Zugangsweg, 2 - erstes Burgtor, 3 - äußerer Zwinger, 4 - zweites Burgtor, 5 - Wachturm, 6 - Burghof der Vorburg, 7 - Standort des neuzeitlichen Gasthauses, 8 - Zwinger der Kernburg, 9 - Tor in die Kernburg, 10 - Turm in Butterfass - Bauweise, 11 - Burghof der Kernburg, 12 - viereckige Bastionen der Ringbefestigungslinie

Die Burg Kostomlaty (deutsch Kostenblat, früher Kostenblatt) errichteten irgendwann vor dem Jahr 1333 die Herren von Osek. Im Jahr 1335 kaufte der mährische Markgraf Karl, der spätere Kaiser Karl der IV die Burg mit der kleinen Herrschaft. Im Jahre 1370 gehörte die Burg denen von Zerotain, im Jahr 1388 kauften sie die Škopkovs von der Duba. Während der Hussitenkriege standen die von Škopkovs fest an der Seite der Katholiken (Albrecht Škopek von der Duba bekleidete sogar die Stellung des Komturs des Deutschen Ritterordens in der Böhmischen Provinz). Im Jahre 1435 entzog Ihnen der Hussitenhauptmann Jakoubek von Vřesovice (Jakob von Wrzessowitz, † um 1461 war ein mährischer Adeliger, Heerführer und Diplomat) die Burg und begründete damit die Kostomlater Linie derer von Vřesovice. Im 16. Jahrhundert verlor die Burg Kostomlaty ständig an Bedeutung und war im Jahr 1606 bereits unbewohnt. Im Jahre 1841 wurde auf der Burg ein Gasthaus errichtet, welches bis weit in das 20. Jahrhundert hinein existierte. Die Burg Kostomlaty war zweiteilig errichtet. Die trapezförmige, von einem Zwinger umfasste Vorburg betrat man durch ein im Nordwesten gelegenes, von einem Rundturm bewachtes Tor. Über die Bebauung der Vorburg liegen keine gesicherten Erkenntnisse vor da die Geländesituation im nordwestlichen Bereich des Erdwalles durch den Bau des neuzeitlichen Gasthauses von 1841 verändert wurde. Der höher gelegene Burgkern unterlag einer komplexen baulichen Entwicklung während derer eine schrittweise Erhöhung der umfassenden Bebauung zu erkennen ist. Zu den ältesten Baulichkeiten gehört auch der die Burg dominierende Rundturm, der entsprechend seiner Form im oberen Teil als ein sogenanntes „Butterfass“ bezeichnet wird - eine in Böhmen weniger gängige Bezeichnung. Die Verteidigungsfähigkeit des Burgkerns wurde in der ersten Hälfte des 15. Jahrhunderts durch die Errichtung zweier prismatisch vorspringender Bastionen verbessert.

hrad na kresbě H. Ullika z poloviny 19. století
Die Burg auf einer Zeichnung von H. Ullik aus der Mitte des 19. Jahrhunderts